

เรื่อง : โครงการวิจัย “ศึกษาอักษรขอมลาวของชาวลาวเวียงดำที่บ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี”

ผู้วิจัย : นายชูชีพ เกสร และคณะ

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย “ศึกษาอักษรขอมลาวของชาวลาวเวียงดำที่บ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี” มีวัตถุประสงค์เชิงวิจัย 3 ข้อได้แก่ 1) เพื่อศึกษาภาษาขอมลาว 2) เพื่อศึกษาองค์ความรู้ที่บันทึกไว้ในเอกสารโบราณ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยเงื่อนไขที่มีผลต่อการศึกษาภาษาขอมลาว นอกจากนี้แล้วยังมีวัตถุประสงค์เชิงพัฒนา อีก 3 ข้อ ประกอบด้วย 1) เพื่อสร้างความตระหนักให้ชาวเวียงเกิดจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมซึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ 2) เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในการศึกษาภาษาขอมลาว 3) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชนผ่านกระบวนการทำงานอย่างมีส่วนร่วม

หลังจากที่โครงการวิจัยได้รับการอนุมัติแล้ว กิจกรรมแรกของโครงการคือเวทีชี้แจงโครงการวิจัยให้ชุมชนได้รับรู้ ต่อจากนั้นจึงเป็นการสำรวจรวบรวมเอกสารโบราณที่มีอยู่ในชุมชน ทั้งที่วัดบ้านสิงห์ วัดกำแพงเหนือ และในชุมชน อันนำไปสู่กิจกรรมการเติมความรู้จากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญให้ที่มวิจัยเรื่อง ภาษากลุ่มชาติพันธุ์ เอกสารโบราณประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การอ่าน การจัดการ, การอนุรักษ์เอกสารโบราณ เมื่อที่มวิจัยได้รับความรู้แล้ว กระบวนการทำงานต่อไปของที่มวิจัยคือการฝึกอ่านตัวอักษรขอมลาว (อักษรธรรมอีสาน) ในคัมภีร์ใบลานไปพร้อม ๆ กับการสอนอ่านให้กับที่มวิจัยและผู้สนใจอื่น ๆ และฝึกทักษะการอ่านใบลานให้มีความชำนาญมากขึ้น พร้อมทั้งนี้ ที่มวิจัยที่สามารถอ่านเอกสารโบราณได้ในระดับดี ต่อจากนั้นที่มวิจัยได้ไปศึกษาดูงานที่โครงการอนุรักษ์ใบลานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และกลับมาถ่ายทอดเอกสารโบราณในชุมชนอย่างจริงจัง ซึ่งเมื่อคณะนักวิจัยได้ทำการถ่ายทอดเอกสารโบราณ ตลอดจนรวบรวมคำศัพท์ภาษาลาวโบราณจนครบถ้วนแล้ว คณะนักวิจัยจึงพิมพ์องค์ความรู้ที่ได้จากการถ่ายทอดเอกสารโบราณเพื่อเผยแพร่ และจัดกิจกรรมสุดท้ายของโครงการคือ กิจกรรมการคืนความรู้สู่ชุมชน

ผลการทำงานวิจัยสามารถทำให้เกิดผู้อ่านอักษรขอมลาว (อักษรธรรมอีสาน) ในเอกสารโบราณได้โดยแบ่งเป็นระดับความสามารถในการอ่าน ดังนี้ อ่านได้ระดับดีเยี่ยม 1 คน ระดับดี 2 คน ระดับพอใช้ 5 รูป 4 คน ระดับ อ่านได้ 13 คน รวมทุกระดับ มีจำนวนทั้งสิ้น ๕ รูป กับ ๒๐ คน ในส่วนของงานถ่ายทอดเอกสารโบราณและการเผยแพร่องค์ความรู้จากเอกสารโบราณได้จำนวน 25 เรื่อง และรวบรวมคำศัพท์ลาวเวียงโบราณ ได้จำนวน ๒๐๐ คำ